

ring og risikobæring forekommer mig at være særdeles gode, forekommer afsnittet om tilskyndelserne til at arbejde at være temmelig spinkelt og delvis misvisende.

Bogen indeholder et væld af drøftelser og betragtninger. Disse er af meget stor værdi. Bogens karakter af et kamp- og stridskrift kommer først og fremmest frem derved, at man kan være sikker på, at enhver drøftelse falder ud til fordel for den direkte forbrugsskat.

Indvendingen, der i almindelighed rejses mod den direkte forbrugsafgift, at denne afgift er umulig at administrere, at den forlanger en kyndighed fra myndighedernes side og en ærlighed fra skatteydernes side, som normalt ikke foreligger, kommer Kaldor i sin bogs sidste sider ind på. Hans interesse for skatten bevirker selvsagt en vis tilbøjelighed til at undervurdere vanskelighederne og at fremhæve de administrative fordele, som det lykkes ham at påvise.

Hans konklusion af de mere praktiske afsnit er dog, at en sådan skat ikke i dag er gennemførlig for hele det store indkomstområde. Derimod foreslår han, at man indfører den til erstatning af den engelske supertax, d. v. s. det tillæg, som store skatteydere betaler udover basic rate. Den yderste progression på indkomstskatteskalaen foreslås således erstattet af en skat på stort forbrug.

Bogen er ualmindelig velskrevet og derfor også forholdsvis letlæselig.

Kjeld Philip.¹⁾

Harold C. Edey and Alan T. Peacock: National Income and Social Accounting, Hutchinson's University Library, London, 1954. 222 sider. Pris: 8s. 6d.

Offentliggørelse af værker om nationalindkomst, nationalregnskaber og dermed beslægtede emner er efterhånden en daglig foreteelse — bibliografien, der udgives af International Association for Research in Income and Wealth, bærer tydeligt vidnesbyrd derom. Hovedparten af disse arbejder er statistiske undersøgelser af de nævnte emner, men den teoretiske litteratur er også omfattende.

I betragtning af den grøde, der er på dette område, er det nyttigt, at der med mellemrum udkommer bøger, der på letfattelig vis kan føre læseren ind på problemerne, og derved bidrage til hans forståelse af de mange tal-mæssige oplysninger, der foreligger, eller danne udgangspunkt for mere indgående studier af de teoretiske problemer.

Omhandlede bog er en sådan »lærebog« i nationalindkomst og nationalregnskab, og nationalregnskab skal her forstås i vid betydning, idet bogen ikke blot behandler den gængse opstilling af produkt- og indkomststrømmene i det dobbelte bogholderis system, men også kommer ind på formuebevægelserne og de såkaldte »input-output tabeller«. Da bogen yderligere indeholder et kapitel om målingen af nationalproduktet i faste priser og et om nationalbudgettering, vil man forstå, at det er en omfattende emnekreds, forfatterne vil søge at sætte læseren ind i på et i forhold hertil beskedent antal sider.

Bogen begrænser sig da også til at forklare læseren de mere principielle ting i de behandlede emner og har ikke plads til nogen større omtale af de diskussioner, der føres inden for de forskellige områder. Bogen henvender sig derfor først og fremmest til læsere på begynderstadiet inden for nationalregnskabsteorien og har kun i mindre grad bud til dem, der har passeret dette stadium, og gerne vil følge med i udviklingen inden for dette område, uden selv at have tid til at læse den løbende litteratur.

Bogen er delt i 3 hovedafsnit med kapitelunderopdeling. I første afsnit behandles nationalregnskabet i sædvanlig forstand, og der startes med nogle enkle eksempler, der iøvrigt i første omgang ikke er stillet op i det dobbelte bogholderis system, men i matrixform, hvilket utvivlsomt letter forståelsen af sammenhængen mellem nationalregnskabet og input-output tabellen. Fra det første simple system, der kun består af to konti, en for virksomheder og en for husholdninger, udvides regnskabet efterhånden med en kapitalkonto, en konto for udlandet og en konto for det offentlige virksomhed. Fremstillingen forekommer klar og forståelig. Efter denne gennemgang af nationalregnskabet behandles i et kapitel forskellige klassificerings- og definitionsproblemer. Den

¹⁾ Dr. oec., professor, Københavns Universitet.

ring og risikobæring forekommer mig at være særdeles gode, forekommer afsnittet om tilskyndelserne til at arbejde at være temmelig spinkelt og delvis misvisende.

Bogen indeholder et væld af drøftelser og betragtninger. Disse er af meget stor værdi. Bogens karakter af et kamp- og stridskrift kommer først og fremmest frem derved, at man kan være sikker på, at enhver drøftelse falder ud til fordel for den direkte forbrugsskat.

Indvendingen, der i almindelighed rejses mod den direkte forbrugsafgift, at denne afgift er umulig at administrere, at den forlanger en kyndighed fra myndighedernes side og en ærlighed fra skatteydernes side, som normalt ikke foreligger, kommer Kaldor i sin bogs sidste sider ind på. Hans interesse for skatten bevirker selvsagt en vis tilbøjelighed til at undervurdere vanskelighederne og at fremhæve de administrative fordele, som det lykkes ham at påvise.

Hans konklusion af de mere praktiske afsnit er dog, at en sådan skat ikke i dag er gennemførlig for hele det store indkomstområde. Derimod foreslår han, at man indfører den til erstatning af den engelske supertax, d. v. s. det tillæg, som store skatteydere betaler udover basic rate. Den yderste progression på indkomstskatteskalaen foreslås således erstattet af en skat på stort forbrug.

Bogen er ualmindelig velskrevet og derfor også forholdsvis letlæselig.

Kjeld Philip.¹⁾

Harold C. Edey and Alan T. Peacock: National Income and Social Accounting, Hutchinson's University Library, London, 1954. 222 sider. Pris: 8s. 6d.

Offentliggørelse af værker om nationalindkomst, nationalregnskaber og dermed beslægtede emner er efterhånden en daglig foreteelse — bibliografien, der udgives af International Association for Research in Income and Wealth, bærer tydeligt vidnesbyrd derom. Hovedparten af disse arbejder er statistiske undersøgelser af de nævnte emner, men den teoretiske litteratur er også omfattende.

I betragtning af den grøde, der er på dette område, er det nyttigt, at der med mellemrum udkommer bøger, der på letfattelig vis kan føre læseren ind på problemerne, og derved bidrage til hans forståelse af de mange tal-mæssige oplysninger, der foreligger, eller danne udgangspunkt for mere indgående studier af de teoretiske problemer.

Omhandlede bog er en sådan »lærebog« i nationalindkomst og nationalregnskab, og nationalregnskab skal her forstås i vid betydning, idet bogen ikke blot behandler den gængse opstilling af produkt- og indkomststrømmene i det dobbelte bogholderis system, men også kommer ind på formuebevægelserne og de såkaldte »input-output tabeller«. Da bogen yderligere indeholder et kapitel om målingen af nationalproduktet i faste priser og et om nationalbudgettering, vil man forstå, at det er en omfattende emnekreds, forfatterne vil søge at sætte læseren ind i på et i forhold hertil beskedent antal sider.

Bogen begrænser sig da også til at forklare læseren de mere principielle ting i de behandlede emner og har ikke plads til nogen større omtale af de diskussioner, der føres inden for de forskellige områder. Bogen henvender sig derfor først og fremmest til læsere på begynderstadiet inden for nationalregnskabsteorien og har kun i mindre grad bud til dem, der har passeret dette stadium, og gerne vil følge med i udviklingen inden for dette område, uden selv at have tid til at læse den løbende litteratur.

Bogen er delt i 3 hovedafsnit med kapitelunderopdeling. I første afsnit behandles nationalregnskabet i sædvanlig forstand, og der startes med nogle enkle eksempler, der iøvrigt i første omgang ikke er stillet op i det dobbelte bogholderis system, men i matrixform, hvilket utvivlsomt letter forståelsen af sammenhængen mellem nationalregnskabet og input-output tabellen. Fra det første simple system, der kun består af to konti, en for virksomheder og en for husholdninger, udvides regnskabet efterhånden med en kapitalkonto, en konto for udlandet og en konto for det offentlige virksomhed. Fremstillingen forekommer klar og forståelig. Efter denne gennemgang af nationalregnskabet behandles i et kapitel forskellige klassificerings- og definitionsproblemer. Den

¹⁾ Dr. oec., professor, Københavns Universitet.

sammenrængte form, der anvendes, reducerer imidlertid nok værdien af dette kapitel noget, men anmelderen har dog mærket sig nogle udmærkede kommentarer til afskrivningsproblemet.

Andet afsnit omhandler i første kapitel målingen af nationalproduktet i faste priser, og udover fremstillingen af forskellige tekniske problemer, der er forbundet med disse beregninger, knytter kapitlet nogle advarende kommentarer til internationale sammenligninger af nationalproduktet og til anvendelsen af realproduktet til velfærdsmålninger. Med hensyn til det første spørgsmål er det navnlig interessant at læse, at forfatterne mener, at selv om det i teorien skulle være muligt at nå til sammenlignelige tal, hvad enten man opgør nationalproduktet via indkomststatistik eller produktionsstatistik eller ved selvstændig beregning af konsum, investering og betalingsbalanceoverskud, vil der i praksis være en tendens til, at opgørelser på grundlag af indkomststatistik giver lavere tal end de andre metoder. Medens det efterhånden vel kan siges, at der er almindelig enighed om, at sammenligninger af nationalproduktets absolutte niveau landene imellem er en højst tvivlsom affære som følge af omregningen fra det ene møntsystem til det andet, nærer man større tillid til sammenligninger, der viser en eller anden størrelses procentvis andel af nationalproduktet. At tilliden er større er ganske vist nok berettiget, men den bør dog nok ikke være for stor, bl. a. af ovennævnte grund.

Andet kapitel er helliget nationalbudgetteringen svære kunst. Efter nogle indledende mere principielle betragtninger gennemgås et eksempel, der er baseret på budgetteringen i England for året 1951. Kapitlet afsluttes med en diskussion af berettigelsen af at opstille nationalbudgetter. Forfatterne konkluderer, at en regering har behov for skøn over den økonomiske udvikling, men deres tillid til egentlige nationalbudgetter er ikke stor.

Emnet for afsnittets tredje kapitel er input-output tabellen. Selv om kapitlet er ganske kort, giver det dog en ganske god forståelse af princippet i denne tabel, og som også tidligere nævnt har forfatterne på heldig vis forstået at knytte forbindelsen til nationalregnskabet.

I tredje afsnit behandler forfatterne formuebevægelserne, og man har indtryk af, at det væsentligste formål for forfatterne med at skrive deres bog har været at fremhæve betydningen af kendskabet til disse bevægelser og vise, hvorledes de indpasses i nationalregnskabet. Det sidste gøres ved først at opstille nogle helt enkle eksempler, som efterhånden gøres mere omfattende, ved at bl. a. banker og andre finansielle institutioner trækkes ind i billedet. Også her får læseren et ganske godt indtryk af de problemer, det drejer sig om, i hvert fald når han først har vænnet sig til opstillingsformen, som godt kan virke noget uoverskuelig. Enkelte steder besværliggøres læsningen af betydninger til specielle engelske forhold, som i hvert fald den danske læser godt kunne være foruden, og som i det hele taget forekommer at kunne undværes i det opstillede forenklede billede.

Alt i alt giver bogen et ganske godt grundlag til forståelse af de mange publikationer med nationalregnskaber i forskellig form og er en god introduktion til videre studier i de behandlede emner. I forbindelse hermed kan det nævnes, at der sidst i bogen er en ganske velvalgt oversigt over litteraturen på området.

Udover den ret klare fremstilling af de forskellige emner kan der være en yderligere grund til at anbefale læsningen af denne bog, nemlig den at forfatterne forskellige steder i bogen knytter — efter anmelderens mening — fornuftige kommentarer til de behandlede emner, kommentarer der kunne tyde på, at forfatterne ikke blot har beskæftiget sig med nationalindkomst i teorien, men også i praksis.

Leo Meyer.¹⁾

Max Kjær-Hansen: Avissalget i København. En analyse af efterspørgselen efter dagblade i København og af de faktorer, der har bestemt det københavnske dagbladsalgs udvikling i årene 1921—53. Einar Harcks Forlag. København 1955. 96 Sider. Pris: 9.50 kr.

Denne empiriske Efterspørgselsundersøgelse er et Led i det Arbejde, Institutet for Salgsorganisation og Reklame paa Handelshøjskolen udfører med Henblik paa en Kortlægning af Efterspørgselsfunktionen for en Række Vare-

¹⁾ Cand. polit., sekretær, Det statistiske Departement.